

Wojewoda: Zasady udzielania obniżek wymiaru godzin dla nauczycieli na stanowiskach kierowniczych oraz zwalniania z obowiązku realizacji pensum powinny być kierowane do wszystkich. Organ prowadzący nie ma prawa do arbitralnego decydowania o tym, w jakim indywidualnym przypadku przesłanki takiej obniżki czy zwolnienia mogą być zastosowane.

Ustawowy "ukłon" w stronę dyrektorów szkół i innych nauczycieli na stanowiskach kierowniczych

Wojewoda Zachodniopomorski wydał rozstrzygnięcie nadzorcze poświęcone uchwale w sprawie szczegółowych zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego wymiaru godzin dla nauczycieli, którym powierzono stanowisko kierownicze w szkołach, a także zasad zwalniania od obowiązku realizacji pensum. Uchwała oparta na upoważnieniu ustawowym wynikającym z art. 42 ust. 6 oraz ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela (KN) została zweryfikowana pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami. Przewidziana przez KN możliwość stosowania ulg i zwolnień dotyczy dyrektorów i wicedyrektorów szkół, nauczycieli pełniących inne stanowiska kierownicze w szkole, a także nauczycieli pełniących takie obowiązki w ich zastępstwie. Zgodnie z art. 42 ust. 6 KN obniżenie wymiaru zajęć zależy od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy.

W uchwale analizowanej przez Wojewodę tworzący ją organ postanowił zastrzec możliwość zwolnienia z niektórych obowiązków wybranych dyrektorów. Zastosowanie takiej możliwości miało wynikać w przypadku znacznego zwiększenia ich zadań, co samo w sobie zostało uznane przez Wojewodę za sformułowanie mało precyzyjne, dające pole do swobodnej interpretacji. Miało to następować ponadto w uzasadnionych przypadkach, co również uznano za sformułowanie nieostre.

Wykładnia Karty Nauczyciela ogranicza swobodę organów prowadzących

Wojewoda szczególną uwagę zwrócił na kształtującą się w orzecznictwie sądów administracyjnych wykładnię kwestionującą możliwość przyznawania wspomnianych obniżek dyrektorom konkretnych szkół i placówek oświatowych. Podnoszone jest, że przyznanie zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć bądź obniżenie pensum dyrektorowi wybranej placówki narusza zasadę równości. Wojewoda powołał się w tym miejscu na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 czerwca 2022 r. (sygn. III OSK 5170/21). Sąd ten zauważył, że takie uregulowanie kwestii zwolnień i obniżek pensum może prowadzić do sytuacji, w której pomimo tożsamyh warunków pracy, wielkości i typu szkoły, ze wspomnianych udogodnień korzystałby dyrektor tylko jednej z nich. W konsekwencji organ jednostki samorządu terytorialnego powinien określić jednakowe warunki dla wszystkich osób wskazanych w art. 42 ust. 6 KN. W przywołanym wyroku Sąd podkreślił, że przepis KN ma charakter ustrojowy, wobec czego ustalone zasady powinny odnosić się do wszystkich nauczycieli w nim wskazanych, uwzględniając wielkość, typ szkoły, a także warunki pracy. Określenia takie jak "szczególnie uzasadnione przypadki" czy "znaczące zwiększenie zadań" doprowadzą natomiast do sytuacji, w której dani nauczyciele nie będą wiedzieli, jak rozumieć te przepisy. Samo udzielanie zwolnień i obniżek będzie natomiast następowało arbitralnie.

Powołując się na podane argumenty, Wojewoda uznał, że doszło do przekroczenia zakresu upoważnienia wynikającego z art. 42 ust. 7 pkt 2 KN. W konsekwencji tego naruszenia stwierdził częściową nieważność przeanalizowanej uchwały. Rozstrzygnięcie stanowi przypomnienie o tym, że zasady udzielania obniżek pensum i zwolnień muszą być sformułowane w sposób generalny i abstrakcyjny w formule aktu prawa miejscowego — bez możliwości indywidualnego decydowania o ich zastosowaniu.

Zasady obniżania tygodniowego wymiaru godzin dla nauczycieli muszą być zasadami generalnymi i abstrakcyjnymi

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: czwartek, 23, lipiec 2026 08:15

Piotr Majoch

Odsłony: 87

Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Zachodniopomorskiego z 10 lipca 2026 r. (sygn. P-1.4131.202.2026.AB)

Źródło: [Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego](#)